

Interviu cu
președintele
F.C.E.R.,
dr. AUREL
VAINER

Progres, schimbare, înnoire

- *Experiențe notabile?*
- Înaintea Reuniunii, au fost organizate workshop-uri de teren, în diferite orașe din Israel, în care JOINT sponsorizează Programe. Am optat pentru Națeret. Am vizitat un Centru de ajutorare a preșcolariilor nevoiași arabi, pentru că există mare șomaj în acest oraș, cu multă populație arabă. Am remarcat buna colaborare între arabi și evrei. Faptul dovedește că arabii și evreii se pot înțelege, pot conlucra. E o premisă a păcii. Tot la Națeret, am fost oaspeți ai unui Centru de Excelență pentru copii superdotati din Israel și ai unui Centru de voluntari ai JOINT, majoritatea - adolescenți și militari, care-și dedică timpul liber dezvoltării orașului. M-a impresionat o formație artistică de copii cu dizabilități, care au cântat și dansat în așa fel încât nu puteai realiza handicapul.

- *Agenda Reuniunii?*

- *Situația comunităților evreiești din Europa Centrală și de Est* ● Dezvoltarea comunităților europene ● *Strategia regională europeană în perioada 2008-2010*, informare prezentată de directorul JOINT pentru Europa, *Alberto Senderey* ● *Efecte ale intrării în U.E. pentru comunitățile evreiești din România și Bulgaria*. Atât eu, cât și liderii comunitari din Bulgaria, *Emil Kalo* și dr. *Maxim Benvenisti*, am făcut un succint expozeu al actualității vieții evreiești ● *Voci ale tineretului din cele două comunități*. *Dalia Golda* a vorbit foarte frumos despre acțiunile întreprinse de tineret pentru menținerea și continuitatea iudaismului în România.

Participarea la Reuniunea Board-ului JOINT, de la Ierusalim, a președintelui F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, și a coordonatorului Programelor și Taberelor pentru Tineret ale Centrului Comunitar Evreiesc (J.J.C.) din România, *Dalia Golda*, a constituit punctul de pornire al interviului acordat de președintele Federației revistei noastre.

● *Judaism prin autosusținere: educație formală și informală*, expunere realizată de directorul zonal al JOINT, *Jorge Diener*. În rezumat: sprijin pentru a ne putea autosusține financiar.

- *Cum a fost receptată intervenția dvs.?*

- Conducerea JOINT a fost încântată de proiectul de înființare a unui Centru de Administrare și Valorificare a Patrimoniului Imobiliar al F.C.E.R. Va fi aproape de noi în această problemă. Tot în legătură cu aceeași inițiativă, *Jorge Diener* m-a pus în legătură cu domnii *Bloch* și *Spitzer*.

- *Înțeleg că viața evreiască din România și Bulgaria a stat în centrul atenției.*

- Așa este. S-a arătat că evreii din România au primit un mare sprijin financiar în trecut, că, în prezent, comunitatea din România are posibilități de autosusținere. Că - în Bulgaria n-a existat viața evreiască până în '90, în schimb, a cunoscut o evoluție foarte dinamică de atunci încolo. Progres, schimbare, înnoire au fost laitmotivele Reuniunii. Acum, JOINT suplimentează fondurile alocate Israelului și le diminuează în comunități care încep să se descurce singure. S-a pus accent pe dezvoltarea Centrelor Comunitare Evreiești. Deciziile Fundației „Caritatea” de a mări fondurile pentru comunitățile aflate în proces de autosusținere s-au luat în acord cu JOINT.

- *Probleme care v-au reținut atenția?*

- Importanța implicării JOINT pentru susținerea Israelului, mai ales, după războiul cu Hezbollah, din raportul președintelui JOINT, *Helen Heller*. Punctul de vedere al *Patriciei Uhlmann*, membră în Board: „Să ne gândim la suferințele oamenilor”.

IULIA DELEANU

ZIUA EROILOR

În amintirea celor
25.000 de militari evrei
care au luptat
în primul război mondial

Joi, 17 mai, la ora 12:00, au sunat sirenele în toată țara, aducându-ne aminte de alarmele aeriene, de război. Și chiar pentru aducerea aminte a războiului s-a auzit tipătul lor disperat, timp de un minut, fiindcă 17 mai a fost Ziua Națională a comemorării eroilor români căzuți pe câmpurile de luptă în Războiul de Reîntregire a României și țara și-a plecat fruntea pentru un minut de reculegere.

La Cimitirul Filantropia din București, a avut loc o ceremonie de comemorare a soldaților și ofițerilor evrei căzuți pe câmpurile de luptă în primul Război Mondial. În timp ce se desfășura ceremonia, mă gândeam la tatăl meu, care este înmormântat la câțiva metri de cele 124 de monumente sub care se odihnesc militari evrei căzuți acum nouă decenii pe câmpul de luptă. Tatăl meu a făcut războiul ca ofițer. Nu era considerat cetățean român, nu avea nici un drept în civil în Regatul României și, totuși, la fel ca alți 25.000 de tineri evrei, s-a dus pe front. Armata română i-a primit fără

probleme pe acești tineri, fără țară după acte, dar care se simțeau români și doreau să își apere patria, de care nu îi lega un buletin din buzunar, ci inima, dăruiată României, patria lor. Fiindcă avea bacalaureatul, diplomă rară și prețuită la vremea aceea, deși nu avea nici o pregătire militară (evreii nici nu aveau dreptul să aibă arme, nici măcar arme de vânatoare), tata s-a pomenit încadrat ca ofițer la un regiment de artilerie, a primit revolver, șabie, cal și un soldat ca ordonanță. În acel război au murit 882 de militari evrei, iar 740 au fost răniți. Dar, la finalul ostilităților, clasa politică din România a refuzat să acorde cetățenia evreilor din Regat. A refuzat cu îndârjire, în ciuda presiunilor severe ale Aliatilor, la Tratatul de Pace de la Paris. Până la urmă, ca o concesie, tata, ca și ceilalți evrei care au fost pe front, a fost încetățenit, prin decret regal individual, în 1919. El era cetățean român, dar părinții, surorile, familia lui nu existau pentru stat. Nu existau, pur și simplu, și

Foto: SERGIU ICKZKOVITS

au mai trebuit patru ani de presiuni externe ca România Mare, pentru a cărei reîntregire luptaseră și evreii, să le acorde în masă cetățenia. Despre aceste lucruri au vorbit prof. ing. *Osy Lazăr*, președintele C.E.B., și *Alfred Kupferberg*, secretar general al F.C.E.R. Au asistat generali în rezervă, veterani ai Armatei române, din partea cărora a vorbit comandantul de flotilă ing. *Niculae Boncea*. S-au depus coroane și jerbe de flori, iar garda militară a dat onorul.

ANDREI BANC

Mirodan - 80

L-am întâlnit pe *Mirodan - viitorul Cerchez - în primăvara lui '47, în redacțiile unor publicații de tineret. Era un timp al unor admirabile naivități - și credințe! -, un timp prin excelență romantic, absolut imun, pe atunci, la toate acele deveniri aberante, puse la zid, ulterior, de tribunalele posterității. Îi compătimesc pe toți cei care n-au meditat îndeajuns la sinceritatea dintâi și clipa de miracol a acelor inflăcărări, atât de scump plătite, chiar și de noi, nostalgicii de azi. Drumurile ni s-au despărțit până prin '53-'55, când ingineria mea avea să mă aducă în Valea Jiului, cu nobila îndârjire de a pune în funcțiune primul generator de 50 megawați al aceluia răstimp revoluționar. Am scris atunci și un prim volum de povestiri, încredințat de regretatul *Nardy Gruia*, Editurii Tineretului... Referenții acelor proze (și semi-destăinuirii), anacronice pentru cititorii de azi, aveau să fie Al. Mirodan și Eugen Mandric. Sensibili la toate înnoirile pe care le încercam, îndeajuns de lucizi față de limitele lor, Mirodan și Jenică Mandric mi-au susținut debutul: „Cartea asta - îmi spunea Mirodan, prevenitor - va trebui s-o rescrii peste vreo 50 de ani. N-o să-ți vină să crezi cât de naiv erai...”. Era în toamna lui '56, o toamnă încărcată de revolte și speranțe europene, când aveam să-l reîntâlnesc pe Mirodan, devenit dramaturg, la premiera „Ziaristilor”, în regia lui *Moni Gelerter*, cu *Beligan* în rolul celui mai formidabil ziarist pe care-l aflasem până atunci. Cu ocazia premierei, aveam să-l îmbrățișez pe Mirodan-Cerchez (acesta era numele ziaristului), mentorul meu spiritual. Anilor dintâi, în care îi venerasem, în redacția „Tinereții”, pe *Paul Cornea*, și în Sala „Guttenberg”, pe vizionarul *Henri Wald*, li se adăugase, în 1956 - într-o toamnă îngrozitor de fierbinte, repet -, temerarul absolut fascinant, cu o carismă care persistă și azi, după o jumătate de secol, ziaristul-dramaturg Mirodan, prin filiație Cerchez. Acel Cerchez care avea să mă convingă să renunț la ingineria în care excelasem, pentru o zbatere literară, în care mai persist... Și ce am izbutit până azi? „Celebru 702” și „Noaptea e un sfetnic bun” m-au atras spre dramaturgie... Mirodan e vinovat și el - dar abia peste vreo trei-patru ani, când „Contemporanul” lui *Ivașcu* îi publica rubrica „Minimum”, aveam să-l regăsesc pe marele și temerarul Cerchez. Doamne, Dumnezeu, câți ani au trecut de atunci și câți ani aveau să mai treacă până să citesc, nejuțată în România și abia citită în Israel, „Moartea ultimului evreu”... Nu, n-a murit, de fapt, mai trăiește și visează și azi, în timp ce Mirodan-Cerchez a făcut din rubrica de altădată o revistă, „Minimum”, de prestigiu european, iar din nevoia lui de a riposta xenofobiei avea să se nască și un admirabil „Dicționar neconvențional al scriitorilor evrei de limbă română”.*

Prea puțini știu - și prețuiesc - ce-a făcut Mirodan pentru scriitorii evrei... l-a nemurit, într-un fel, cu sănătatea lui, cu dăruirea lui, cu anii de enorm sacrificiu, în care n-a mai scris atât cât s-ar fi convenit să o facă.

Mirodan, te iubim... Ești un frate-model și ai rămas un martor, un spirit director, o conștiință îndârjită, într-un răstimp al atâtor trădări și concesii și sufocări de silă... Cerchez a fost cel dintâi care a pledat într-un sfârșit de secol perdant pentru această integritate morală, chiar și în ani de renăscută speranță. Întâmplarea face ca aniversarea ta să coincidă cu centenarul unei alte conștiințe - al lui *Mihail Sebastian*, cel plecat dintre noi în mai 1945... Și el - nemuritor...

Dragă Mirodan, nu știu cine va fi redactorul-șef al „Realității Evreiești” în 2027, când se va sărbători și centenarul tău. Poate îi va sărbători cineva, între timp, și pe acei scriitori de primă mărime ai aceleiași timp... Pe *Cosașu*, pe *Crohmălniceanu*, pe *Sever*, pe *Schechter*, pe *Manea*... Tu, însă, nu vei putea lipsi... Să ne trăiești, Mirodan!

DOREL DORIAN

DIN AGENDA DE LUCRU A CONDUCERII F.C.E.R.

● S-a aprobat plecarea președintelui F.C.E.R. la Londra, la Reuniunea Board-ului C.E.E., pregătitoare a alegerii noii conduceri și a poziției C.E.E. față de alegerea unei noi conduceri a C.M.E.

● La 6 iulie a.c. va fi inaugurat Centrul de Instruire și Recreere „Familia Sandler” de la Cristian.

● Conducerea F.C.E.R. a fost de acord cu vânzarea unor proprietăți din Siret, Sighet, Satu Mare și cu închirierea unei suprafețe de teren la Câmpina.

● A fost închiriat, prin licitație, etajul II al Căminului „Rosen”.

Grupul parlamentar al minorităților naționale, altele decât maghiară - în dialog cu președintele Traian Băsescu

Alături de celelalte partide parlamentare, și reprezentanții Grupului parlamentar al minorităților naționale, altele decât maghiară, au participat la consultări cu președintele *Traian Băsescu*. Din delegație a făcut parte și dr. *Aurel Vainer*, președintele F.C.E.R., deputat din partea comunității evreiești. La încheierea convorbirilor, liderul grupului, *Varujan Pambuccian*, a declarat că grupul este favorabil Legii lustrajului. În ceea ce privește votul uninominal, formula susținută este votul uninominal cu circumscripție națională. De asemenea, a fost abordată și problema accesului la fondurile europene, subliniindu-se necesitatea de a obține cât mai multe, în condițiile în care România contribuie substanțial la ele.

În ultimele săptămâni, conflictul dintre Israel și gruparea radicală Hamas, membră în guvernul Autorității Palestiniene, a escaladat într-o proporție îngrijorătoare. Zeci de rachete Quassam sunt lansate zilnic spre sudul Israelului, obiectivul principal fiind orașul Sderot, localitate care, de ani de zile, este ținta atacurilor grupărilor palestiniene radicale. Situația este atât de gravă, încât o mare parte a populației părăsește orașul. Dar mai grav este că nu se întrevede, cel puțin deocamdată, nici un fel de ieșire din această situație. Guvernul israelian analizează diferite scenarii, dar prețul plătit pentru cele care, poate, ar fi mai eficiente este prea mare, ceea ce, în conjunctura actuală, Israelul nu-și poate permite. Este vorba de o invazie terestră masivă a armatei israeliene în Gaza, având ca obiectiv distrugerea lansatoarelor de rachete ale Hamas. Având în memorie experiența invaziei terestre din Liban, care nu a adus rezultatele așteptate, guvernul israelian nu dorește repetarea acestei experiențe, criticată dur de Raportul Winograd. Nici celălalt scenariu - de a întrerupe furnizarea apei, a energiei electrice, a aprovizionării cu alimente și medicamente în Gaza - nu pare fezabilă, mai ales din cauza reacțiilor internaționale pe care le-ar declanșa. Astfel că, toate analizele arată că nici guvernul, nici conducerea militară israeliană nu au ajuns la un consens cu privire la modalitatea

Dilema israeliană

de a pune capăt acestei situații. Din păcate, datorită conflictelor inter-palestiniene, nici negocierile nu reprezintă o soluție, deoarece, dacă președintele Abbas pare dispus la un astfel de demers, liderii Hamas îl refuză categoric. Astfel că, guvernul s-a limitat la acțiuni aeriene împotriva lansatoarelor de rachete și militanților Hamas.

Deși o mare parte a opiniei publice israeliene susține măsurile guvernului, cabinetul Olmert trebuie să fie foarte prudent. Prin concluziile sale, forma finală a Raportului Winograd - care și până acum i-a făcut răspunzător pentru semieșecul războiului din Liban pe *Ehud Olmert*, pe *Amir Peretz*, ministrul apărării, și pe generalul *Dan Halutz*, șeful Marelui Stat Major (care, între timp, și-a dat demisia) și care va fi dat publicității în iunie - ar putea duce la declanșarea de alegeri anticipate. Nu se știe nici care va fi soarta guvernului de coaliție, în condițiile în care Partidul Muncii se pregătește de alegeri, iar actualul său lider, *Amir Peretz*, s-a situat, după primul tur, abia pe locul trei, fiind devansat de *Ehud Barak* și de *Ami Ayalon*. Există posibilitatea și ca, la o schimbare a echipei de conducere a Partidului Muncii, acesta să decidă retragerea din guvern, ceea ce va antrena în mod obligatoriu fie o nouă coaliție cu alți lideri, fie chemarea în față urnelor.

EVA GALAMBOS